

Länsi-Uudenmaan
VESI ja YMPÄRISTÖ ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

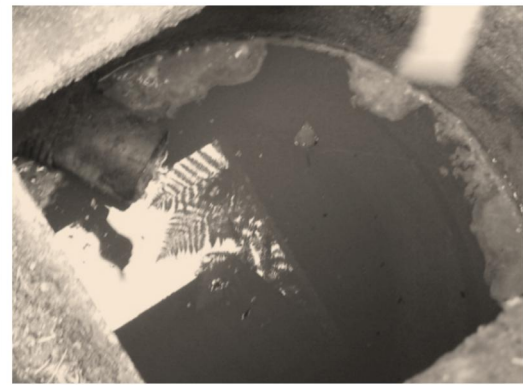
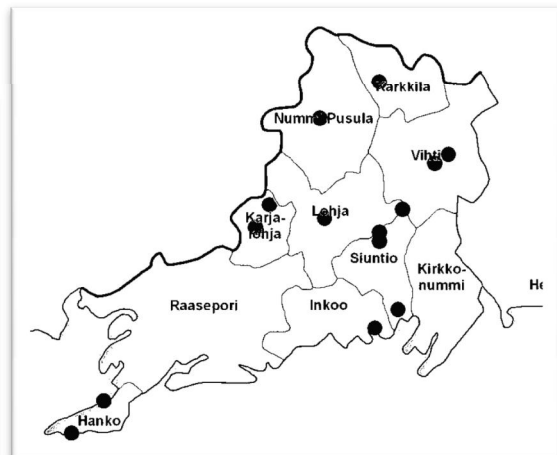

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Västra Nylands avloppsvattenprojekt 2011

AVLOPPSVATTNET I GLESBYGDEN

Lägesrapport 2011

Minttu Peuraniemi
Karolina Örnmark

Lojo 2012

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Glesbygdens avloppsvatten i Västra Nyland	5
3. Uppfyllnad av kraven	6
3.1. Kommunvisa bestämmelser	7
4. Avloppsvattensystem i användning	7
4.1. Åretruntbosättning	8
4.2. Fritidsbostäder	10
4.3. Objekt med små mängder avloppsvatten	12
5. Slutsatser	12
Objekt inom ramen för reningskravet och förnyelsebehovet.....	12
Utredningskravet och skillnader mellan fritids- och åretruntbosättning	13
Efterfrågade avloppslösningar.....	13
Tidtabell och aktiveringsbehov.....	14

Definitioner

Specialområde:	Ur avloppsvattenreningens synpunkt utmanande områden vad gäller vattenskydd och planering av markanvändning.
Grått avloppsvatten:	Det avloppsvatten som uppstår vid boendet vid olika typer av tvätt. Inbegriper inte avloppsvatten från toaletter.
Avloppsvattenförordningen:	Statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnät 209/2011, föreskriven med stöd av MSL 86/2000.
Avloppsvattensystem:	En byggnads konstruktioner för avloppsvatten. Här ingår rörsystem, luftning, reningssystem och utsläppsanordning.
Reningssystem:	En del av avloppsvattensystemet, där avloppsvatten behandlas mekaniskt, biologiskt och/eller kemiskt, exempelvis sedimenteringsbrunnar, infiltreringssystem, markbäddar, minireningsverk osv...
Tvårörssystem:	Ett rörsystem inne i en byggnad, där grått avloppsvatten leds som en skild del i egna rör till ett reningssystem avskilt från toalettavloppsvattnet, vilket leds i sina rör till en sluten tank eller ibland till ett eget reningssystem. Rörsystemen kan också förenas utanför huset, varvid det finns en möjlighet till tvårörssystem i byggnaden, men båda delarna renas i ett gemensamt system. Jmf. ettrörssystem.
Objekt:	Projektets karterings- och rådgivningsbesök riktades till fastigheter, där det kunde finnas en eller flera ur utredningens synpunkt intressanta objekt. Det är fråga om ett objekt, då det på fastigheten endast finns en byggnad där det uppstår avloppsvatten. Det här avloppsvattnet leds till ett avloppsvattensystem, som kan bestå av ett eller flera renings- eller förvaringssystem eller en kombination av dessa. Det finns två objekt t.ex. i de fall, då det på fastigheten finns både en sommarstuga och en skild bastu, vilka båda har ett eget avloppsvattensystem. Dock har en fastighet med huvudbyggnad och skild bastu med liten mängd avloppsvatten ändå räknats som ett objekt. Flera objekt kan också finnas på en fastighet, där det utövas stuguthyrning. Två fastigheter kan också ha ett gemensamt objekt.
Tätt bebott område:	Område, där det finns tätare bosättning än vad som är vanligt i glesbygden. Exempelvis bycentra, centra för fritidsbosättning eller planerade områden utan avloppsnät. Ofta finns brunnar för hushållsvatten och avloppsvattensystem eller utsläppspunkter nära varandra, exempelvis under 50 m avstånd från varandra. I de här områdena finns en förhöjd risk för miljöolägenheter i avloppsvattnets närhet, såsom luktproblem, estetiska problem eller nedsmutsning av brunnar för hushållsvatten.
Små avloppsvattenmängder:	Det som MSL 86/2000 103 § avser med annat avloppsvatten än det från vattenklosetter och vars mängd är så liten att det inte utgör en risk för nedsmutsning av miljön, varvid det kan ledas orenat ut i marken. Objekt med små mängder avloppsvatten omfattas inte av reningsskraven i avloppsvattenförordningen.
Ettrörssystem:	Ett rörsystem inne i en byggnad, där avloppsvattnet från toaletter och det grå avloppsvattnet leds i samma rör till ett gemensamt renings- eller förvaringssystem.

1. Inledning

”Avloppsvattnet i glesbygden – Lägesrapport” är en sammanställning som gjorts på basen av den information som insamlats under de karterings- och rådgivningsbesök som utförts inom Västra Nylands avloppsvattenprojekt, LINKKI 2011. Utredningen är en fortsättning på det karteringsarbete som utfördes inom ramen för Västra Nylands avloppsvattenprojekt 2009-2010. Utredningen klargör hur kraven för reningen av avloppsvatten inom glesbygden efterföljts inom projektområdet. Projektet finansierades av Västra Nylands vatten och miljö rf och dess medlemskommuner (Hangö, Ingå, Karislojo, Högfors, Lojo, Nummi-Pusula, Sjundeå och Vichtis) samt Nylands förbund.

Karterings- och rådgivningsbesök utfördes under 2011 på 560 objekt på s.k. specialområdenområden utvalda tillsammans med projektets deltagande kommuner (15 st. grundvattenområden, strandområden samt tätt bebodda områden, vilka är utmanande för vattenskyddet och planeringen av markanvändningen).

De utvalda områdena gick systematiskt igenom och i medeltal nåddes 82 % av de kontaktade fastigheterna av kartering och rådgivning. Av de genomgångna objekten var 59,6 % bostäder för bruk året runt och 40,4 % var fritidbosättning.

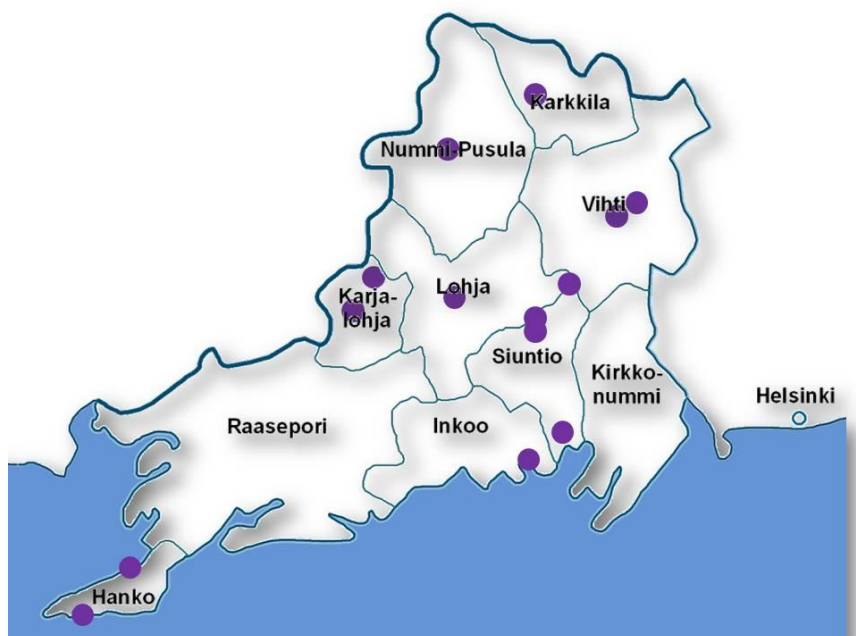

Bild 1. Målområden för karterings- och informeringsbesöken under 2011.

Under karterings- och rådgivningsbesöken utreddes om fastigheterna hade gjort den utredning av avloppsvattensystemet som enligt kraven i förordningen bör finnas på varje fastighet från och med 2008 samt om det finns instruktioner för användning och underhåll av systemet med tillhörande åtgärdsdagbok och kvitton. Under besöken utreddes också vilken typ av avloppssystem det var frågan om samt dess olika delar. Övriga uppgifter som till exempel fastighetens användning, antalet boende, utrustning och vattenanvändning samlades in. På basen av den här informationen gjordes en skriftlig bedömning över systemets funktionsduglighet som sedan lämnades till fastighetsägaren. Bedömningen gjordes enligt skalan:

- röd: systemet bör förnyas senast 15.3.2016
- gul: systemet kräver reparation, mindre förbättringsåtgärder eller uppföljning av funktionsduglighet
- grön: systemet är i skick
- blå: små mängder vatten

Målet med karteringen är att fungera som kunskapsbas för planeringen av fortsatt agerande, bl.a. aktivering av de bosatta. Resultatet av karteringen ger en helhetsbild av tillståndet inom avloppsvattenbehandlingen inom glesbygden och hur det framskrider i förhållande till kraven. De berättar naturligtvis i första hand om situationen i målområdena gällande uppfyllnaden av kraven på ett allmänt plan, även om situationen kan variera kraftigt på olika områden och fastigheter. Variationerna beror på fastigheternas användningsändamål och möjliga krav som kommunerna tidigare ställt på reningen av avloppsvattnet inom de olika områdena (planbestämmelser, byggnadsordningar, miljöskyddsbestämmelser osv...) samt i det senare fallet av bebyggelsens ålder. Dessa variationer har även märkts i karteringen 2011 jämfört med tidigare resultat.

2. Glesbygdens avloppsvatten i Västra Nyland

Enligt den information som insamlats inom projektet (bl.a. kommunernas utvecklingsplaner för vattentjänster) är de fastigheter som befinner sig utanför avloppsnätverket i Västra Nyland knappt 40 000 st. till antalet, varav ca 25 000 befinner sig inom det nuvarande projektområdet. Bebyggelsen i glesbygden varierar kommunvis mellan 900 och 8 400 fastigheter. Det finns ingen tillgänglig information om hur många bosatta befinner sig inom de s.k. specialområdena (grundvattenområden, strandområden, tätt bebodda områden utanför avloppsnätverket). Med beaktande av naturförhållandena inom vårt område, går det ändå att uppskatta, att en relativt stor del av bosättningen befinner sig på ett eller flera specialområden.

Tabell 1. Uppskattning av mängden bosatta inom glesbygden inom de kommuner som hör till LUVY rf:s verksamhetsområde.

Kommun (*inte med i projektet 2011)	Fastigheter utanför avloppsnätverket ca
Hangö	900
Ingå	3 200
Karislojo	2 000
Högfors	1 300
Kyrkslätt*	5 800
Lojo	5 800
Nummi-Pusula	4 000
Raseborg*	8 400
Sjundeå	2 000
Vichtis	5 400
Sammanlagt	38 800

Enligt en grov uppskattning används t.o.m 60 % av glesbebyggelsen på vårt område som sommarbosättning. Mer väsentligt för förverkligandet av avloppsvattenförordningen är ändå hurudant och vilka mängder avloppsvatten som uppstår samt var bosättningen är belägen. De tidigare nämnda faktorerna tillsammans med avloppsvattenbehandlings effektivitet avgör vilken belastning som uppstår från bebyggelsen på vilket område.

Av de objekt som projektet undersökt uppstod i 124 fall (ca 22 % av objekten) enbart små mängder avloppsvatten. Av dessa var 122 objekt i fritidsbruk och 2 i bruk året runt. De här objekten berörs av den s.k. avloppsvattenförordningens krav på utredning. Mer än små avloppsvattenmängder uppstod i 436 objekt (ca 78 % av objekten). Dessa objekt berörs av den s.k. avloppsvattenförordningens reningskrav och krav om utredning. Mer än små mängder avloppsvatten uppstod i 104 objekt i fritidsbruk och 332 objekt i

bruk året runt. Med andra ord faller 46 % av objekten för fritidsbosättning och 99,4 % av objekten för åretruntbosättning, dvs. sammanlagt 78 % av alla objekt, inom ramen för förordningens reningskrav.

Strängare krav för reningen än de som finns i avloppsvattenförordningen finns i bruk i form av miljöskyddsbestämmelser i Lojo, Nummi-Pusula och Vichtis samt i flera kommuner i vissa planer. Bosättningens mängd inom de här områdena är okänd.

3. Uppfyllnad av kraven

Inte i ett enda fall av de genomgångna fastigheterna släpptes ens renat avloppsvatten direkt ut i vattendragen, vilket betyder att inte en enda fastighet direkt befann sig utanför lagens rämärken. Av objekten hade 29 % gjort en utredning över avloppsvattenhanteringen och 9 % hade bruks- och skötselanvisningar till sina system. I åretruntbosättningen hade 38 % en utredning gjord, medan endast 11 % av objekten med små avloppsvattenmängder hade utredningen utförd. Enligt de uppgifter som rådgivarna hade samlat in fanns kvitton över åtgärder på endast 14 % (81 st.) av objekten. Dokumenteringen är överlag något vanligare hos fastbosättning än hos fritidsbosättning.

Tabell 2. Situationen för avloppsvattensystemen och dokumenteringen av deras skötsel på de undersökta fastigheterna. Obs. kravet för utredning av avloppsvattensystemet rör alla fastigheter som inte är anslutna till avloppsnätverket, medan kravet för dokumentering av skötselåtgärder endast rör fastigheter med mer än små avloppsvattenmängder.

	Utredning eller plan		Bruks- och underhållsanvisning		Åtgärdsdagbok		Kvitton över åtgärder	
	st.	%	st.	%	st.	%	st.	%
Fast bosättning året runt	114	34	38	11	46	14	79	24
Fritidsbosättning	46	20	13	6	9	4	12	5
Sammanlagt	160	29	51	9	55	10	81	14

Förnyelsebehovet av avloppsvattensystemen i förhållande till kraven i avloppsvattenförordningen undersöktes på de fastigheter där det uppstod mer än små mängder avloppsvatten. Uppskattningen gjordes med ögonmått utgående från typ av system, dess ålder, skick och användningsändamål, dvs. inga prov togs. Uppskattningsvis 23 % (96 st.) av systemen var redan i skick, medan 38 % (164 st.) av systemen inte uppfyllde förordningens reningskrav, dvs. systemet var i klart behov av förbättring. För något fler d.v.s 39 % (168 st.) blev slutsatsen att systemet kunde behöva förbättras, men att behovet inte är akut. Det här kan betyda någotdera av följande alternativ

- Avloppsvattensystemet kan fungera bra med sin nuvarande belastning, men dess funktion bör övervakas och förbättras om det uppstår problem. Den här typen av system är bl.a. gamla infiltrationssystem utan säker information om uppbyggnad och dimensionering.
- Avloppsvattensystemet behöver endast små förbättringsåtgärder, såsom installation av överfyllnadslarm i en sluten tank eller iståndsättning av luftningsrören.

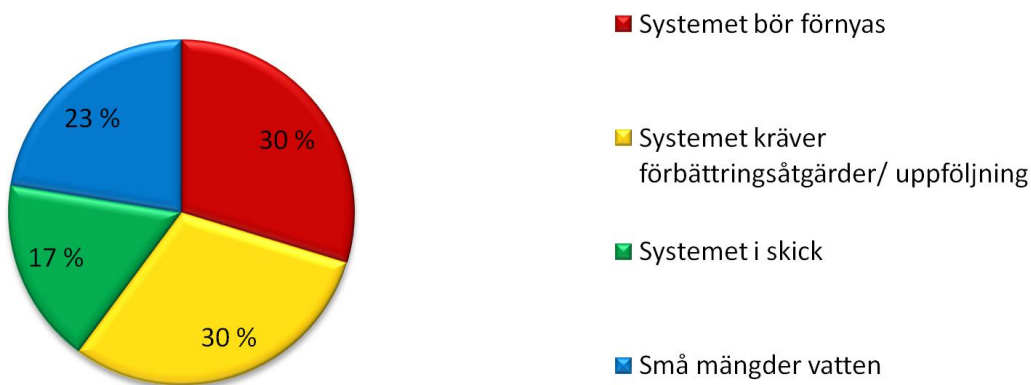

Bild 2. Förnyelsebehovet av reningssystemen i de genomgångna objekten inklusive de objekt där det uppstår små mängder avloppsvatten.

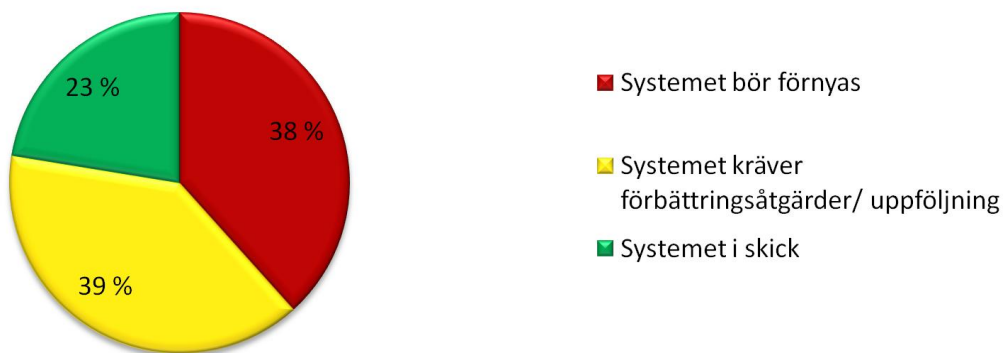

Bild 3. Förnyelsebehovet av reningssystemen i de genomgångna objekten, där det uppstår mer än små mängder avloppsvatten.

3.1. Kommunvisa bestämmelser

Lojo, Nummi-Pusula och Vichtis har ikraftvarande miljöskyddsbestämmelser med krav som avviker från dem som står i förordningen vad gäller behandlingen av avloppsvatten i strand- och grundvattenområden. På strandområden krävs i praktiken att avloppsvatten från toaletter samlas i slutna tank och att grått avloppsvatten renas enligt förordningens krav. På grundvattenområden är behandling av avloppsvatten i praktiken förbjuden, vilket betyder att avloppsvattnet måste samlas i slutna tank. Gråvatten kan dock i Lojo och Nummi-Pusula behandlas i en tätad markbädd, varefter de måste ledas utanför grundvattenområdet. I Vichtis kan duschvatten ensamt behandlas utanför grundvattnets egentliga bildningsområde. Strandområdenas bestämmelser rörde 21 objekt i vårt utredningsområde, varav 20 st. uppfyllde kraven. Grundvattenområdenas bestämmelser rörde 91 objekt, varav inget system uppfyllde miljöskyddsföreskrifterna.

4. Avloppsvattensystem i användning

I de genomgångna områdena användes en bred skala av olika typer av avloppsvattensystem. Utav alla undersökta objekt (560 st) användes i 73 % av fallen ettrörssystem (410 st.) och i 24 % tvärörssystem (136 st.). Det vanligaste avloppsvattensystemet hos objekt med mer än små mängder avloppsvatten var fortfarande enbart en sedimenteringsbrunn, vilken användes hos en fjärdedel av objekten (110 st.). Från sedimenteringsbrunnen var utloppet antingen i marken (från 69 % av sedimenteringsbrunnarna) eller direkt i ett dike (från 31 % av sedimenteringsbrunnarna). Det andra vanligaste systemet var ett

tvårörssystem, där toalettvattnet samlas i en sluten tank och gråvattnet renas i en infiltrationsanläggning. Dessa användes i 15 % av fastigheterna (65 st.). Därefter fanns det 53 st. (12 %) som hade endast sluten tank för allt avloppsvatten samt 50 st. (11 %) som hade infiltration för allt avloppsvatten som behandlingsmetod. Något ovanligare var system som minireningsverk och markbädd.

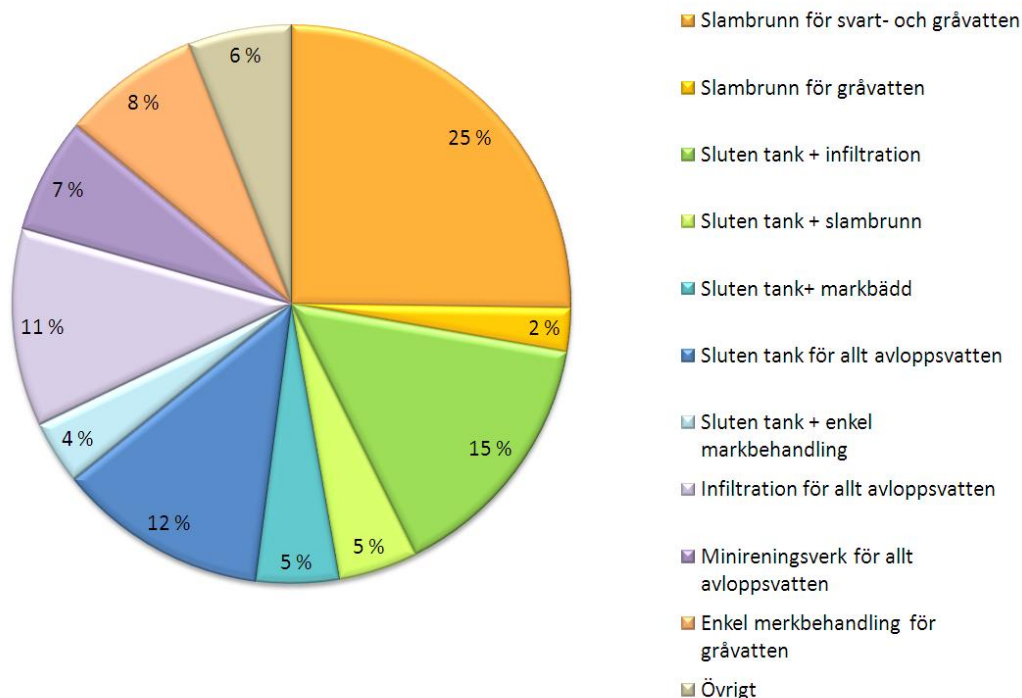

Bild 4. De vanligaste avloppsvattensystemen i bruk och deras förekomst vid objekt med mer än små mängder avloppsvatten (både för fast bosättning året runt, och fritidsbostäder). Till övriga system, vilka förekommer i under 4 % av objekten, hör bl.a. markbädd för allt avloppsvatten, separata sedimenteringsbrunnar för toalettavloppsvatten och grått avloppsvatten, sluten tank för toalettvattnet kombinerat med andra reningssystem för grått vatten, torrtoalett kombinerat med gråvattenbehandling, osv.

Skillnader finns i de typer av avloppsvattensystem som används i fasta åretruntbosättningar och i fritidsbostäder. Av den här orsaken är det befogat att studera dem skilt.

4.1. Åretruntbosättning

I den genomgångna åretruntbosättningen uppstod det små avloppsvattenmängder endast i två objekt. Bland de objekt där det uppstod mer än små avloppsvattenmängder (sammanlagt 332 st.) kunde urskiljas sex allmänna typer av system, vilka användes i över 5 % av objekten: Sedimenteringsbrunn för allt avloppsvatten (med utsläpp i marken eller ett dike), sluten tank + infiltrering, infiltrering för allt avloppsvatten, sluten tank för allt avloppsvatten, minireningsverk för allt avloppsvatten och sluten tank + markbädd. Andra typer av system som användes mer sällan var bl.a. markbädd för allt avloppsvatten, separata sedimenteringsbrunnar för avloppsvatten från toaletter och gråvatten, sluten tank för toalettvattnet kombinerat med andra reningssystem för gråvatten, torrtoalett kombinerat med rening av gråvatten osv.

System som baserar sig på tvårörssystem fanns på 107 objekt (32 %) och sådana som baserar sig på ettrörssystem på 225 objekt (68 %). Enligt den information som getts av fastighetsägarna kunde 16 % av ettrörssystemen omvandlas till tvårörssystem.

Av avloppsvattensystemen var 2,7 % (9 st.) byggda innan år 1960; 29 % (96 st.) var byggda under åren 1960-1970, 41 % (137 st.) under åren 1980-1990 och 6 % (20 st.) på 2000-talet. 14 % (48 st.) av systemen hade

byggts eller förnyats efter år 2004, vilket betyder att de borde uppfylla kraven. 7 % (23) av systemen skanade information om byggnadsår.

41 % av objekten var i akut behov av förnyelse. Förnyelsebehovet fanns främst hos de objekt som endast hade slambrunnar som behandlingsmetod. Till de system som krävde mindre förändringar och uppföljning hörde bl.a. infiltrationsanläggningar och slutna tankar. De system som oftast ansågs vara i skick var minireningsverk och slutna tank+ markbädd.

44 objekt (8 %) omfattades av åldersundantaget. Av dessa objekt var 28 st. (63 %) i akut förnyelsebehov, 12 st. (27 %) var i behov av små ändringar eller uppföljning och två system var i skick. De två objekt var det ändast uppstod små mängder avloppsvatten innefattades också av åldersundantaget.

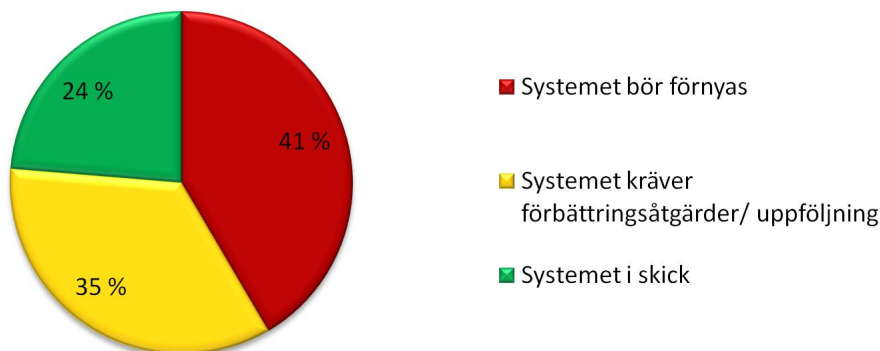

Bild 5. Behovet av förnyelse av avloppsvattensystemen i fastigheter för fast åretruntbosättning, där det uppstår mer än små mängder avloppsvatten.

**AVLOPPSSYSTEMETS BYGGNADSÅR OCH FÖRBÄTTRINGSBEHOV
åretrunt bosättning**

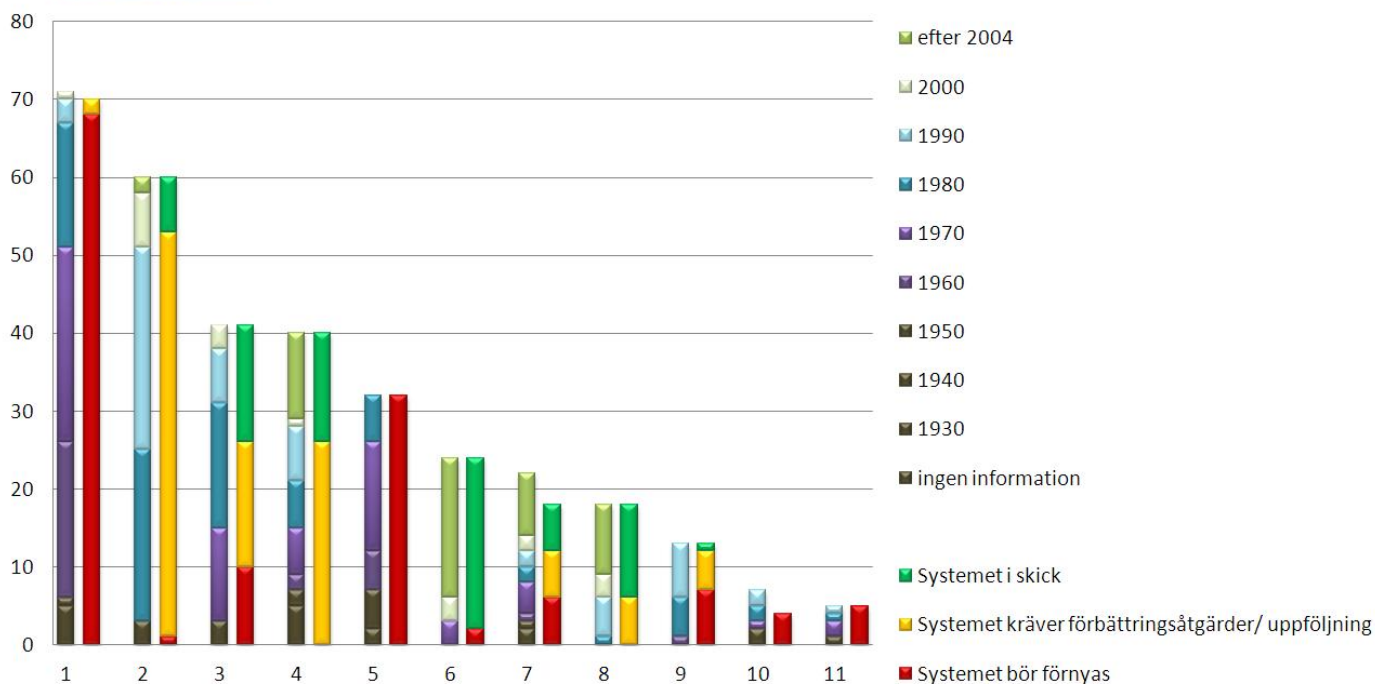

Bild 6. Byggnadsår (den nyaste delen) och förbättringsbehov hos avloppsvattensystem för fast åretruntbosättning. 1) Sedimenteringsbrunn för allt avloppsvatten, utsläpp i marken, 2) Sluten tank + infiltration, 3) Infiltration för allt avloppsvatten, 4) Sluten tank för allt avloppsvatten, 5) Sedimenteringsbrunn för allt avloppsvatten, utsläpp i dike, 6) Minireningsverk för allt avloppsvatten, 7) Övriga, blandade system, 8) Sluten tank + markbädd, 9) Sluten tank + sedimenteringsbrunn, 10) Enkel markbehandling för gråvatten och 11) Sluten tank + enkel markbehandling.

4.2. Fritidsbostäder

Av de genomgångna objekten för fritidsbruk uppstod i 122 fall (54 %) enbart små mängder avloppsvatten - i 104 objekt (46 %) uppstod större mängder än dessa. Härnäst beskrivs avloppsvattenreningen i de fritidsbostäder där det uppstår mer än små mängder avloppsvatten.

Bland fritidsbostäderna uppstod på 43 objekt (41 %) enbart gråvatten, det fanns alltså ingen vattenklosett. På 84 % (36 st.) av dessa objekt användes ett traditionellt utedass. Resten (7 st.) hade någon annan slags torrtoalett, varav den vanligaste var en komposterande toalett, men också separerande toaletter och toaletter med förbränning användes.

Vanligaste reningsmetoden för objekt med endast gråvatten var någon form av enkel markbehandling 29 st (67 %) men även slambrunnar användes på knappt en fjärdedel av objekten (10 st.). Övriga enstaka system var gråvattenfilter och sluten tank.

På en fjärdedel (26 st) av objekten behandlades toalett- och tvättvatten i skilda system. Avloppsvattnet från toaletter samlades i de här fallen i sluten tank och grått avloppsvatten renades i de flesta fall antingen i enkel markbehandling (11 st., 11 % av alla fritidsbostäder där det uppstod mer än små mängder avloppsvatten) eller i slambrunnar (7 st., 7 % av fritidsbostäderna med mer än små mängder avloppsvatten).

Toalett- och gråvatten leddes till samma system i 32 objekt (31 %). I de här fallen användes i de flesta fall antingen en sluten tank (10 st., 10 % av alla fritidsfastigheter där det uppstod mer än små mängder avloppsvatten), infiltrationsanläggning för allt avloppsvatten (9 st., 9 % av alla fritidsfastigheter med mer än små mängder avloppsvatten) eller sedimenteringsbrunn (8 st., 8 % av alla fritidsfastigheter med mer än små mängder avloppsvatten).

Ca 28 % av objekten var i akut behov av förnyelse. Behov för förbättringar noterades speciellt hos system som baserade sig på enkel markbehandling eller enbart på behandling i sedimenteringsbrunn, också vad gäller behandlingen av grått avloppsvatten. De typer av system som oftast klassificerades som funktionsdugliga var (sluten tank +) markbädd och sluten tank för allt avloppsvatten.

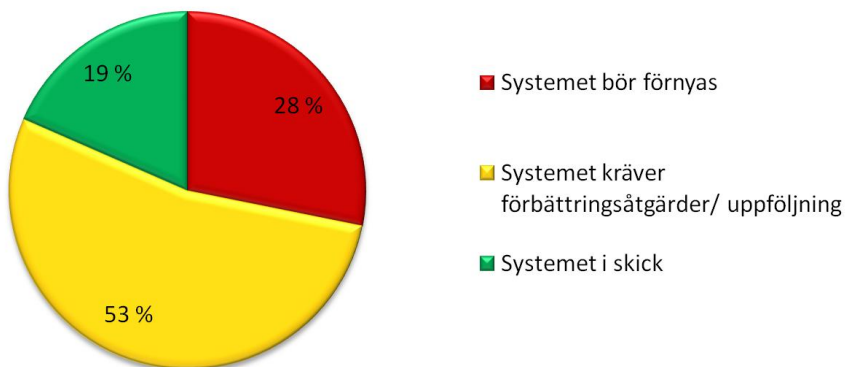

Bild 7. Behovet av förnyelse av avloppsvattensystemen i genomgångna objek för fritidsbosättning, där det uppstår mer än små mängder avloppsvatten.

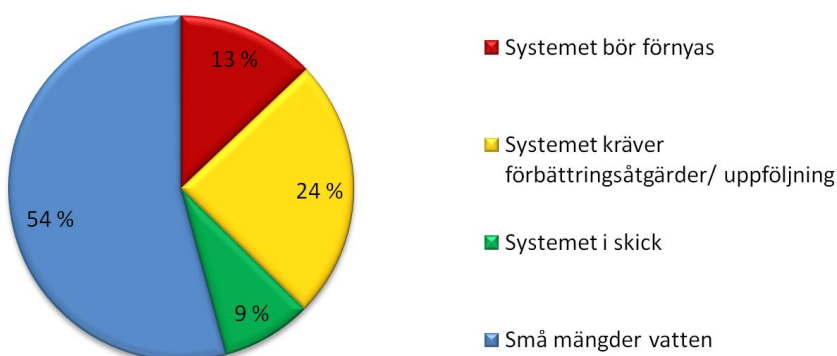

Bild 8. Behovet av förnyelse av avloppsvattensystemen i genomgångna objekt för fritidsbosättning inklusive de där det uppstår små mängder avloppsvatten.

AVLOPPSSYSTEMETS BYGGNADSÅR OCH FÖRBÄTTRINGSBEHOV
fritidsbosättning

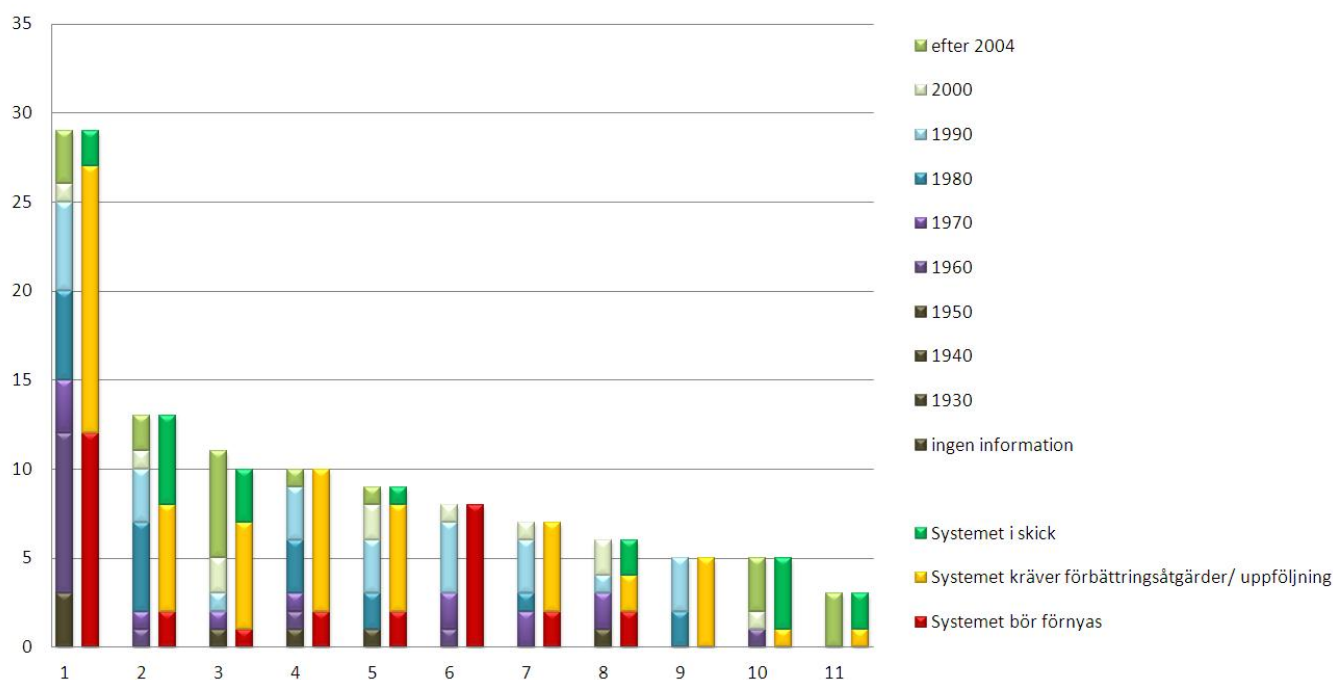

Bild 9. Byggnadsår (den nyaste delen) och förbättringsbehov hos avloppsvattensystem för fritidsbostäder med mer än små mängder avloppsvatten. 1) Enkel markbehandling för grått avloppsvatten, 2) Sluten tank för allt avloppsvatten, 3) Sluten tank + enkel markbehandling, 4) Sedimenteringsbrunn för gråvatten, 5) Infiltration för allt avloppsvatten, 6) Slambrunn för allt avloppsvatten, 7) Sluten tank + slambrunnar, 8) Övriga blandade system, 9) Sluten tank + infiltration, 10) Minireningsverk för allt avloppsvatten och 11) Sluten tank + markbädd.

4.3. Objekt med små mängder avloppsvatten

Små avloppsvattenmängder uppstod alltså på 124 objekt, dvs. ca 22 % av alla objekt. Av dessa var två i fast bruk året runt. I 8 fall (6 % av objekten) uppstod i praktiken inget avloppsvatten alls, dvs. vatten användes där närmast som dricksvatten och exempelvis eventuell sköljning av kaffekoppar och tandvätt skedde med en försumbar mängd vatten utomhus. I de här objekten fanns det oftast inte ens ett avloppsrör som ledde ut ur stugan.

De små avloppsvattenmängderna leddes inte i ett enda objekt direkt ut i vattendragen trots att vissa bastubyggnader var belägna väldigt nära stranden. Av de 116 objekt som hade avloppsrör leddes 48 st. (39 %) avloppsvattnet till en infiltrationsbrunn och 21 st (17 %) till ett stenöga. Övriga enkla system som påträffades var någon form av slamavskiljning och infiltrationsrör i marken. På 7 st. objekt (6 %) hade man sedimenteringsbrunn för behandling av avloppsvattnet.

5. Slutsatser

Objekt inom ramen för reningskravet och förnyelsebehovet

Enligt de karteringar som har gjorts skulle 8500–12000 fastigheter inte omfattas av reningskravet i förordningen på grund av små mängder vatten. Fastigheter som är i akut förnyelsebehov skulle vara ca 11 000-14 000 jämförelsevis skulle det finnas ca 8 000-12 000 fastigheter som kräver endast mindre förbättringsåtgärder eller uppföljning och ca 4 800-6 900 fastigheter som uppfyller reningskraven i nuläget.

På det område som karterades under 2011 använde 22 % av alla objekt små mängder vatten. Detta är nästan 10 % mindre än ifjol. Totalt sett karterades ca 10 % mindre fritidsbosättning under 2011 än tidigare år vilket även delvis kan förklara den lägre andelen objekt med små mängder vatten.

Fördelningen av förnyelsebehovet enligt färgkodningen skilde sig något i år 2011:s kartering jämfört med tidigare år. System i akut behov av förnyelse var år 2011 38 % jämfört med tidigare 51 % medan de system som uppfyller reningskraven var 23 % år 2011 jämfört med 18 % tidigare år. System som kräver endast förbättringsåtgärder eller uppföljning var år 2011 39 % jämfört med 31 % tidigare. En orsak till skillnaderna kan vara lagändringarna och/eller lokala förhållanden var gäller avloppsbehandlingssystemen. Kartering- och rådgivningsbesök gjordes delvis på områden med s.k. normal kravnivå, d.v.s på områden där reningskravet har sänkts jämfört med tidigare år. Detta är någonting som åtminstone indirekt kan ha en inverkan på bedömningen av en markbehandlings livslängd. Å andra sidan var skalan av olika system något annorlunda i år än tidigare: år 2011 förekom system som baserar sig på slambrunnar (för svart- eller gråvatten) något mer sällan än tidigare år, medan däremot slutna tankar, infiltrationsanläggningar, och minireningsverk förekom något oftare. Flera små faktorer tillsammans kan alltså ha en inverkan på fördelningen av bedömningarna. Märkbart är även att slutsaterna har gjorts på olika sätt olika år (år 2011 på fastigheten i samband med besöket, tidigare efteråt på kontoret) vilket kan vara en orsak till att skillnader i tolkningen mellan framför allt de röda och de gula bedömningarna kan förekomma.

Då lagstiftningen trädde i kraft uppskattades att 30 % av de objekt som berörs av reningskravet även skulle beröras av det s.k. åldersundantaget. För västra Nylands del skulle det innebära ca 11 600 fastigheter. I projektets kartering har framkommit att så inte är fallet på de karterade områdena då endast 8 % berörs av åldersundantaget. Om förhållandet är det samma i hela västra Nyland skulle detta gälla dryga 3000 fastigheter.

En del av fastigheterna i behov av förnyelse kan anslutas till avloppsnätverk. Det har inte gjorts någon uppskattning om hur allmän anslutningsmöjligheten är. Det skulle brådska att rikta aktiveringsåtgärder till sådana specialområden, där en stor del av fastigheterna är i akut behov av förnyelse och det finns en möjlighet att ansluta sig till ett avloppsnätverk, antingen direkt eller via ett andelslag. Det skulle vara bra att så snart som möjligt identifiera de här områdena inom varje kommun.

Utredningskravet och skillnader mellan fritids- och åretruntbosättning

Kravet på utredning av det nuvarande avloppsvattensystemet berör alla fastigheter. En utredning var gjord på ca en tredjedel av de besökta fastigheterna vilket stämmer överens med tidigare kartering. Fastigheter med små mängder avloppsvatten berörs enbart av utredningskravet och kravet på bruks- och underhållsanvisningar för det eventuella systemet. Utredningen var endast gjord på 11 % av de här objekten vilket är något lägre än tidigare. Största orsaken till detta beror troligen på att fastighetsägare till dessa fastigheter inte känner till att även dessa fastigheter berörs av kravet på utredning samt att kravet på rening och förnyelsebehovet anses viktigare.

Liksom i tidigare kartering kom fram att det var något vanligare med utredning hos fastbosättning (34 %) jämfört med fritidsbosättningen (20 %). På fastigheterna var det uppstod mer än små mängder avloppsvatten var utredningen ändå gjord nästan lika ofta som hos fastbosättning (34 %). Detta kan tänkas bero på att nämnda objekt är relativt nya byggnader eller utvidgningar, varvid utrustningsnivån å ena sidan är bättre än i en traditionell fritidsbostad, och avloppsvattenfrågor å andra sidan också är bättre beaktade. Överlag var standarden för fritidsbostäderna något högre under årets kartering än tidigare och även systemen var något större.

Efterfrågade avloppslösningar

Vid sidan av den tidigare nämnda anslutningen till avloppsnätverk finns det ett stort antal objekt i akut behov av förnyelse, som måste lösa sin avloppsvattenrening fastighetsvis. Bland dessa bör de sedimenteringsbrunnar för allt avloppsvatten som finns inom specialområden snarast åtgärdas. I första hand bör det på de här fastigheterna utredas möjligheten till skild behandling av avloppsvatten från toaletter och grått avloppsvatten. I något mindre än hälften av de objekt som är bosatta året runt är det enligt innevånaren möjligt att ta i bruk ett sådant här system, eller så finns det redan i användning. För dryga hälften av objekten bör de teknisk-ekonomiska möjligheterna för förverkligande av skilda avloppsledningar utredas. Utgående från karteringen kan konstateras att det verkar som om det enbart

utgående från terrängen är nödvändigt med ett minireningsverk endast för 5-10 % av objekten. Under rådgivningen 2011 har även märkts av ett minskat intresse för dessa system och efterfrågan efter alternativa lösningar som markbehandling vilket för de flesta fastigheter utgående från terrängen sannolikt skulle vara en tillräcklig och möjlig lösning.

Tidtabell och aktiveringsbehov

I västra Nyland bör ca 1 900-2 800 avloppssystem förnyas årligen för att uppfylla kraven år 2016. Först och främst borde förnyelsen skyndas på hos de system i akut förnyelsebehov som befinner sig på specialområden. Om uppskattningsvis hälften av alla objekt befinner sig på specialområden bör ca 900-1 400 objekt förnyas varje år. I nuläget görs tiotals - inte hundratals- förnyelser per år. Trots ändringar i lagstiftningen, eller snarare även på grund av lagändringar sker förnyelsen av avloppssystem väldigt långsamt. Aktiveringsåtgärder behövs men även rätt information i form av rådgivning så att de åtgärder som görs utförs på rätt sätt.